

ОГЛЯД

судової практики Верховного Суду

в антиконкурентних спорах

(актуальна судова практика станом на 22.06.2026)

- ❖ **Щодо нетотожності понять “зупинення дії рішення АМК” та “зупинення виконання рішення АМК”**
- ❖ **Щодо обставин, які необхідно встановити для кваліфікації порушення ст. 15-1 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції"**
- ❖ **Щодо правової природи штрафу, що накладається за рішенням органів Антимонопольного комітету України**
- ❖ **Щодо обставин, які має перевірити Антимонопольним комітет України при вирішенні питання щодо початку розгляду справи або відмову у розгляді справи**
- ❖ **Щодо законодавчих вимог до форми, змісту, реквізитів доручення Голови Антимонопольного комітету України**

Щодо нетотожності понять “зупинення дії рішення АМК” та “зупинення виконання рішення АМК”

Реквізити рішення	Оцінка суду та висновок
Постанова КГС ВС № 910/14711/25 від 26.03.2026 року, з текстом постанови можна ознайомитися за посиланням: https://reyestr.court.gov.ua/Review/135309281 	Частина перша статті 48 Закону №2210-III передбачає, що за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи АМК приймають рішення, в тому числі про: визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; зобов'язання органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю скасувати або змінити прийняте ним рішення чи розірвати угоди, визнані антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю; визнання суб'єкта господарювання таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку; примусовий поділ суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку; накладення штрафу; блокування цінних паперів; усунення наслідків порушень законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема усунення чи пом'якшення негативного впливу узгоджених дій, концентрації суб'єктів господарювання на конкуренцію; скасування дозволу на узгоджені дії у разі вчинення дій, заборонених згідно із статтею 19 цього Закону;

закриття провадження у справі.

З метою захисту суспільних інтересів чи відвернення негативних або непоправних наслідків для суб'єктів господарювання органи Антимонопольного комітету України приймають рішення про визнання рішення, прийнятого відповідно до частини першої цієї статті, частини першої статті 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», таким, дія якого не зупиняється у зв'язку з: порушенням господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним; переглядом відповідного рішення (постанови) господарського суду. Рішення органу Антимонопольного комітету України, передбачене цією частиною, може бути прийняте за заявою осіб, які беруть участь у справі, чи з власної ініціативи органів Антимонопольного комітету України. Таке рішення може прийматись як перед поданням відповідної заяви до господарського суду, так і після подання такої заяви, якщо господарським судом не зупинено дію рішення органу Антимонопольного комітету України, що оскаржується (частина четверта статті 48 Закону №2210-III).

Рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання. Рішення та розпорядження органу Антимонопольного комітету України набирають чинності з дня їх прийняття (частина друга статті 56 Закону №2210-III).

Особа, на яку накладено штраф рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у

двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу. Встановлені у рішенні органу Антимонопольного комітету України зобов'язання, передбачені статтею 48 цього Закону, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання рішення органу Антимонопольного комітету України, якщо інше не передбачено законом або цим рішенням. Строки, передбачені абзацом першим цієї частини, зупиняються на час розгляду судом справи про оскарження рішення органу Антимонопольного комітету України у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також на час проведення перевірки чи перегляду рішення у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органом Антимонопольного комітету України. Нарахування пені припиняється з дня сплати штрафу, накладеного рішенням органу Антимонопольного комітету України (частина третя статті 56 Закону №2210-III).

За кожний день прострочення сплати штрафу стягується пеня у розмірі півтора відсотка від суми штрафу. Розмір пені не може перевищувати розміру штрафу, накладеного відповідним рішенням органу Антимонопольного комітету України. Нарахування пені припиняється з дня прийняття господарським судом рішення про стягнення відповідного штрафу.

Нарахування пені зупиняється на час розгляду чи перегляду господарським судом:

- справи про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України про накладення штрафу;

- відповідного рішення (постанови) господарського суду (частина п'ята статті 56 Закону №2210-III).

Сплата штрафу не звільняє суб'єкта господарювання від обов'язку припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також від виконання інших зобов'язань, встановлених рішенням органу Антимонопольного комітету України (частина десята 56 Закону №2210-III).

Прийняття господарським судом до розгляду заяви про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України не зупиняє його виконання, крім випадків, передбачених частиною четвертою цієї статті (частина третя статті 60 Закону №2210-III).

Порушення господарським судом провадження у справі про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України, прийнятого згідно з частиною першою статті 48 цього Закону, частиною першою статті 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», а також перегляд за заявою сторони відповідного рішення (постанови) господарського суду зупиняє виконання зазначеного рішення органу Антимонопольного комітету України на час розгляду цієї справи чи перегляду відповідного рішення (постанови) господарського суду, якщо органом Антимонопольного комітету України відповідно до частини третьої статті 48 цього Закону чи господарським судом не визначено інше (частина четверта статті 60 Закону №2210-III).

Незалежно від положень частини четвертої цієї статті, у разі

наявності достатніх підстав, господарський суд може зупинити дію рішення органу Антимонопольного комітету України (частина п'ята статті 60 Закону №2210-III).

Ураховуючи зміст, структуру та значення норм статей 48, 56, 60 Закону №2210-III, Верховний Суд зазначає, що рішення органів АМК набирає чинності з дня його прийняття, є обов'язковим для виконання і, за загальним правилом, прийняття господарським судом до розгляду позовної заяви про визнання недійсним рішення органів АМК не зупиняє його виконання, крім випадків, якщо рішення АМК прийнято, зокрема, згідно з частиною першою статті 48 Закону 2210-III, у разі якщо органом АМК відповідно до частини третьої статті 48 Закону 2210-III чи господарським судом не визначено інше. При цьому, Верховний Суд відзначає, що не потрібно окремого судового рішення про зупинення виконання рішення АМК, прийнятого, зокрема, згідно з частиною першою статті 48 Закону 2210-III у зв'язку з порушенням судом провадження за позовною заявою суб'єкта господарювання про визнання такого рішення недійсним.

Поняття «зупинення дії рішення АМК» та «зупинення виконання рішення АМК» не є тотожними поняттями, що обумовлюється правовою суттю та правовими наслідками.

Щодо обставин, які необхідно встановити для кваліфікації порушення ст. 15-1 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції"

Реквізити рішення	Оцінка суду та висновок
Постанова КГС ВС № 910/9006/25 від 16.04.2026 року, з текстом постанови можна ознайомитися за посиланням: https://revestr.court.gov.ua/Review/135844764 	Згідно з нормами Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції" (далі - Закон № 236/96-ВР): - поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання (стаття 15-1); - вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф (стаття 21); - органи АМК у справах про недобросовісну конкуренцію приймають обов'язкові для виконання рішення, зокрема, про: визнання факту недобросовісної конкуренції; припинення

недобросовісної конкуренції; накладання штрафів (стаття 30). Положення статті 15-1 Закону № 236/96-ВР в основному ґрунтуються на тому, що введенням в оману є певні дії суб'єкта господарювання, які направлені на свідоме вчинення дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція, зокрема, повідомлення невизначеному колу споживачів неправдивих відомостей, які пов'язані із власною господарською діяльністю відповідного суб'єкта господарювання.

Таким чином, поширення інформації, що вводить в оману, з огляду на положення частини другої статті 1 Закону № 2210-III, має оцінюватися в контексті "дій у конкуренції", тобто, на момент поширення окресленої інформації відповідні суб'єкти господарювання мають перебувати у конкурентних відносинах. Суди попередніх інстанцій дійшли обґрунтованих висновків про те, що Косметичний засіб, який виробляло Підприємство, підпадає під дію Закону № 123/96-ВР і повинен бути внесений до Державного реєстру лікарських засобів України.

А оскільки цей Косметичний засіб не був внесений до Державного реєстру лікарських засобів України, тобто він не є лікарським засобом, однак властивості, зазначені на його упаковці та етикетці флакону, свідчать про те, що він вірогідно відноситься до лікарських засобів, враховуючи при цьому проведені опитування, за результатами яких 72 % респондентів сприймають інформацію про Властивості косметичного засобу як таку, що характеризує властивості, притаманні лікарському засобу, то суди попередніх інстанцій дійшли обґрунтованого

висновку, що позивач, без проведення відповідних клінічних випробувань, міг отримати перед іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють виготовлення лікарських засобів із діючими речовинами неправомірні переваги не завдяки власним досягненням, а через поширення неправдивих відомостей.

Для кваліфікації порушення за статтею 15-1 Закону № 236/96-ВР необхідно встановити, що поширення інформації, що вводить в оману, відбувалося в конкурентних відносинах, і саме ці дії вплинули або можуть вплинути на наміри певних осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг відповідного суб'єкта господарювання.

Щодо правової природи штрафу, що накладається за рішенням органів Антимонопольного комітету України

Реквізити рішення	Оцінка суду та висновок
Постанова КГС ВС № 911/1344/24 (911/899/25) від 08.04.2026 року, з текстом постанови можна ознайомитися за посиланням: https://revestr.court.gov.ua/Review/135844772 	Аналіз положень статті 1 КУзПБ, статей 217, 230, 238, 241 ГПК України, а також статей 51, 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції" свідчить, що штраф, накладений органами АМКУ, є адміністративно-господарською санкцією майнового характеру, яка полягає у покладенні на суб'єкта господарювання обов'язку сплатити до бюджету визначену грошову суму. Такий обов'язок має публічно-правову природу, однак за своїм змістом є грошовим зобов'язанням у розумінні статті 1 КУзПБ, оскільки передбачає обов'язок боржника сплатити визначену грошову суму відповідно до закону. КУзПБ відносить до грошових зобов'язань також зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), що свідчить про включення до цього поняття не лише договірних, а й публічно-правових обов'язків зі сплати коштів. Отже, штраф, накладений АМКУ, підпадає під поняття грошового зобов'язання боржника, а відтак підлягає правовому режиму, встановленому КУзПБ для таких зобов'язань у процедурі банкрутства. Відповідно до статті 1 КУзПБ до складу грошових

зобов'язань боржника не включаються неустойка (штраф, пеня) та інші фінансові санкції, визначені на дату подання заяви до господарського суду.

Водночас наведений виняток стосується санкцій, які є похідними від основного зобов'язання та мають забезпечувальний або компенсаційний характер (зокрема договірної чи податкової неустойки), тобто виникають як наслідок невиконання або неналежного виконання первинного грошового зобов'язання.

Натомість штраф, накладений АМКУ відповідно до статті 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", не є способом забезпечення виконання іншого зобов'язання та не має акцесорного характеру. Такий штраф є самостійним заходом відповідальності за вчинене правопорушення у сфері господарювання, що безпосередньо породжує обов'язок суб'єкта господарювання сплатити визначену грошову суму до бюджету.

Штраф АМКУ не є неустойкою в розумінні статті 1 КУзПБ, а становить самостійне грошове зобов'язання публічно-правового характеру. Тому на нього поширюється правовий режим грошових зобов'язань боржника у процедурі банкрутства з урахуванням спеціальних правил щодо моменту їх виникнення та порядку задоволення.

Щодо обставин, які має перевірити Антимонопольним комітет України при вирішенні питання щодо початку розгляду справи або відмову у розгляді справи

Реквізити рішення	Оцінка суду та висновок
Постанова КГС ВС № 910/980/25 від 19.03.2026 року, з текстом постанови можна ознайомитися за посиланням: https://reyestr.court.gov.ua/Review/135082697# 	Звертаючись із заявою, зокрема, про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, заявник має подати заяву із дотриманням вимог Закону України "Про захист економічної конкуренції", Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції" та Порядку, водночас, у разі якщо заявники не довели, що дії чи бездіяльність, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на їх права та / або діяльність, це не є перешкодою для проведення в разі потреби за власною ініціативою органів Комітету розслідування щодо фактів, викладених у такій заяві. Отже, органи АМК наділені повноваженнями, в разі потреби, розпочати розслідування щодо фактів, викладених у заяві у випадку виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Згідно частиною першою статті 37 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в тому числі наслідків такого порушення, органи Антимонопольного комітету України приймають розпорядження

про початок розгляду справи.

Саме під час розгляду справи уповноважені на розгляд справи працівники Комітету, територіального відділення, які здійснюють збір та аналіз доказів, проводять дії, спрямовані на всебічне, повне й об'єктивне з'ясування дійсних обставин справи, прав та обов'язків сторін.

За результатами збирання та аналізу доказів у справі складається подання з попередніми висновками, що вноситься на розгляд органів Комітету, яким підвідомча справа, разом із матеріалами справи.

При цьому, приписами частини першої статті 48 Закону України "Про захист економічної конкуренції" передбачено, зокрема, що за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі, про: визнання вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції; закриття провадження у справі.

Враховуючи вимоги діючого законодавства, при вирішенні АМК питання щодо початку розгляду справи або відмову у розгляді справи Комітет має перевірити подану заяву на дотримання вимог передбачених пунктом 2 розділу VI Порядку, та наявність саме ознак об'єктивної сторони порушення передбаченої статтею 4 Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції", а не вже факту

	скоєння правопорушення, у цьому випадку про недобросовісну конкуренцію.
--	--

Щодо законодавчих вимог до форми, змісту, реквізитів доручення Голови Антимонопольного комітету України

Реквізити рішення	Оцінка суду та висновок
Постанова КГС ВС № 914/2651/25 від 12.05.2026 року, з текстом постанови можна ознайомитися за посиланням: https://reyestr.court.gov.ua/Review/136505274 	Відповідно до п. 2 Положення відділення АМК здійснює свої завдання у відповідному регіоні, а у випадках, передбачених законодавством, та за дорученням Голови Комітету - за межами регіону. Голова АМК відповідно до ч. 6 ст. 9 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» спрямовує діяльність територіальних відділень та має право витребувати будь-які матеріали, що перебувають на розгляді органу АМК чи голови територіального відділення, та передати їх на розгляд іншому органу чи голові територіального відділення. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Голова територіального відділення АМК проводить розслідування за заявами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а за дорученням Голови чи органів АМК - розслідування за заявами і справами, підвідомчими цим органам. Видання розпорядження про початок розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції за своєю правовою природою не є актом, що встановлює факт порушення закону, а має інформаційний характер, саме по собі не може порушувати прав позивача, оскільки застосування будь-яких санкцій таке розпорядження не передбачає, та лише фіксує

процесуальне становище сторін у справі і містить, які саме, на думку АМК, наявні ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Кожна зі справ за участю органів АМК є індивідуальною, з притаманною лише даній справі специфікою та особливостями.

Покликання скаржника зводяться до непогодження з прийняттям Розпорядження Відділенням АМК та до того, що наданий до відзиву документ є листом, а не дорученням. Втім, означене рішення прийнято відповідачем у межах його повноважень, у порядок та спосіб, встановлений законом.

Верховний Суд виходить з того, що законодавством не встановлено вимоги до змісту доручення.

Аналітичний відділ

